

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

13.1.2014

B7-0024/2014

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

vapaata liikkuvuutta koskevan perusoikeuden kunnioittamisesta EU:ssa
2013/2960 (RSP)

Renate Weber, Nadja Hirsch, Metin Kazak
ALDE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma vapaata liikkuvuutta koskevan perusoikeuden kunnioittamisesta EU:ssa (2013/2960(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20, 21, 45, 47 ja 151 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 15, 21, 29, 34 ja 45 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella 29. huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY, jolla on muutettu asetusta (ETY) N:ro 1612/68 ja kumottu direktiivit 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 3/96/ETY¹,
- ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 5. huhtikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:ro 492/2011²,
- ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 883/2004³ sekä sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan asetuksen (EY) N:ro 987/2009⁴,
- ottaa huomioon komission 25. marraskuuta 2013 antaman tiedonannon ”EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä vapaa liikkuvuus: viisi merkityksellistä toimenpidettä” (COM(2013)0837),
- ottaa huomioon komission 13. heinäkuuta 2010 antaman tiedonannon ”Työntekijöiden vapaan liikkuvuuden vahvistaminen: oikeudet ja tärkeimmät kehitysaskeleet” (COM(2010)0373),
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan Viviane Redingin vapaasta liikkuvuudesta oikeus- ja sisäasioiden neuvostolle 5. joulukuuta 2013 antaman lausunnon,
- ottaa huomioon 2. huhtikuuta 2009 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetun direktiivin 2004/38/EY soveltamisesta⁵,
- ottaa huomioon 29. maaliskuuta 2012 antamansa päätöslauselman Euroopan keskuspankin vuosikertomuksesta 2010: Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen⁶,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,

---

¹ EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

² EUVL L 141, 27.5.2011, s. 1.

³ EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁴ EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁵ EUVL C 137 E, 27.5.2010, s. 6.

⁶ EUVL C 257 E, 6.9.2013, s. 74.

- A. ottaa huomioon, että unionin kansalaisten oikeus liikkua vapaasti ja asua missä tahansa jäsenvaltiossa on yksi unionin lainsäädännössä vahvistetuista neljästä perusvapaudesta sekä EU:n yhdentymisen kulmakivi;
- B. ottaa huomioon, että vapaa liikkuvuus on jokaisen EU:n kansalaisen perusoikeus riippumatta siitä, että jotkin jäsenvaltiot valvovat rajojaan ja EU:n kansalaisten saapumista omalle alueelleen; ottaa huomioon, että se tosiasia, että kaikki jäsenvaltiot eivät kuulu Schengenin alueeseen, ei rajoita EU:n kansalaisten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen unionin alueella;
- C. ottaa huomioon, että EU:n kansalaisten oikeus asua missä tahansa unionin alueella koskee rajoituksetta kaikkia EU:n kansalaisia, mutta on direktiivin 2004/38/EY perusteella ehdollinen, koska kolmen kuukauden kuluessa EU:n kansalaisen on todistettava kykenevänsä elättämään itsensä isäntämaan taloutta rasittamatta;
- D. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioiden työntekijät ovat hyötäneet mainitusta vapaudesta vuodesta 1960 lähtien; ottaa huomioon, että Maastrichtin sopimuksessa vahvistettiin, että oikeus vapaaseen liikkuvuuteen koskee kaikkia EU:n kansalaisia riippumatta siitä, ovatko he työelämässä vai eivät; ottaa huomioon, että mahdollisuudesta liikkua vapaasti muussa tarkoituksessa kuin työntekoa varten esimerkiksi eläkkeelle siirtymisen jälkeen, opiskelua varten tai perheenjäsenten mukana on tullut olennainen osa EU:n kansalaisuutta;
- E. ottaa huomioon, että työvoiman liikkuvuuden vähäisyyden vuoksi EU:ssa on 2 miljoonaa avoinna olevaa työpaikkaa ja että samaan aikaan työttömyys EU:ssa on noussut ennennäkemättömälle tasolle; ottaa huomioon, että työntekijöiden vapaa liikkuvuus on sekä EU:n että jäsenvaltioiden kannalta myönteinen sosiaalis-taloudellinen esimerkki, sillä se tukee EU:n yhdentymistä, taloudellista kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta, henkilöiden etenemistä ammatissa, ehkäisee talouskriisin kielteisiä vaikutuksia ja luo vahvemman taloudellisen voimatekijän, minkä myötä EU on valmis globaalin muutoksen haasteisiin;
- F. ottaa huomioon, että muuttoliikettä ohjaa lähinnä työvoiman kysyntä ja että silloin, kun Euroopan tasolla vallitsee työvoiman tarjonnan ja kysynnän epäsuhta, siirtymäkauden esteet voivat haitata eurooppalaisten yritysten talouskehitystä ja kansalaisten oikeutta työskennellä ja oleskella toisen jäsenvaltion alueella;
- G. ottaa huomioon, että siirtymäjärjestelyt, jotka ovat rajoittaneet bulgariaalaisten ja romanialaisten työntekijöiden oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen, on lakkautettu 1. tammikuuta 2014 alkaen;
- H. ottaa huomioon, että syrjintäkiellon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti kaikilla EU:n kansalaisilla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin asuinvaltionsa kansalaisilla (asetukset 883/2004 ja 987/2009 perustuvat mainittuun periaatteeseen); ottaa huomioon, että kukin jäsenvaltio määrittää oman kansallisen sosiaaliturvajärjestelmänsä ja että kansallisia sosiaaliturvajärjestelmiä koordinoidaan mutta ei yhdenmukaisteta EU:n tasolla;

- I. katsoo, että yhteiskuntiemme viimeaikaiset muutokset, joilla on reagoitu erityisesti elinkeinoelämän muutoksiin, globalisaatioon, uusiin työnteon malleihin, väestörakenteen muuttumiseen ja liikennemuotojen kehitykseen, edellyttävät työntekijöiden entistä suurempaa liikkuvuutta;
- J. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioissa tällä hetkellä vallitsevan taloudellisen taantuman aikana liikkuvien työntekijöiden kotimaahansa lähettämällä summilla voi olla positiivinen nettovaikutus työntekijöiden kotimaiden maksutaseeseen; ottaa huomioon monien jäsenvaltioiden väestötilanteen, jonka vuoksi niiden tuleva taloudellinen vakaus ja talouskasvu ovat riippuvaisia muiden jäsenvaltioiden työntekijöiden maahanmuutosta;
- K. ottaa huomioon, että EU:n työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ansiosta tuhannet työttömät ja erityisesti nuoret henkilöt, joilla ei ole kotimaassaan mitään mahdollisuuksia työpaikan löytämiseen Euroopan nykyisen talous- ja rahoituskriisin vuoksi, ovat löytäneet työpaikan toisessa jäsenvaltiossa;
- L. ottaa huomioon, että EU:n kansalaiset pitävät vapaata liikkuvuutta EU:n kaikkein myönteisimpänä saavutuksena ja katsovat, että se hyödyttää heidän omien maidensa taloutta;
- M. ottaa huomioon, että neuvosto on toistanut tukevansa vapaata liikkuvuutta ja tunnustanut sen molemminpuoliset hyötyvaikutukset esimerkiksi viime aikoina oikeus- ja sisäasiain neuvoston kokouksissa (8. lokakuuta 2013, 5.–6. joulukuuta 2013) käydyissä keskusteluissa;
- N. ottaa huomioon että Euroopan parlamentin vaalien lähestyessä jotkut puolueet ovat ottaneet vaaliteemakseen EU:n kansalaisten vapaan liikkuvuuden; katsoo, että jos mainittuun keskusteluun ei puututa kansallisella tasolla, se voi johtaa joidenkin EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten ja vapaata liikkuvuutta hyödyntävien EU:n kansalaisten leimaamiseen syntipukeiksi, mikä saattaa johtaa rasismiin ja muukalaisvihaan;
1. kehottaa jäsenvaltioita kunnioittamaan vapaata liikkuvuutta koskevia EU:n perussopimusvelvoitteita ja varmistamaan, että kaikki jäsenvaltiot kunnioittavat tasa-arvon periaatetta ja vapaan liikkuvuuden perusoikeutta;
  2. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan unionin oikeuden täytäntöönpanon tiukan valvonnan, jotta voidaan varmistaa, että kaikkia EU:n työntekijöitä kohdellaan yhtäläisesti ja että heihin ei kohdisteta työhön, työolosuhteisiin palkkaukseen, erottamiseen sekä sosiaali- ja veroetuihin liittyvää syrjintää, mikä varmistaa yritysten välisen tasapuolisen kilpailun; kehottaa jäsenvaltioiden viranomaisia torjumaan kaikkea työntekijöiden vapaan liikkuvuuden perusteettomia esteitä ja perusteetonta rajoittamista sekä kaikkea mainittujen työntekijöiden hyväksikäyttöä;
  3. muistuttaa, että työntekijöiden vapaa liikkuvuus antaa jokaiselle EU:n kansalaiselle asuinpaikasta riippumattoman oikeuden liikkua vapaasti toisessa jäsenvaltiossa työskentelyn ja/tai siihen liittyvän asumisen tarkoituksissa;
  4. torjuu yksiselitteisesti kaikki ehdotukset, jotka koskevat EU:n sisäisten maahanmuuttajien lukumäärän rajoittamista, koska edellä mainittu on ristiriidassa EU:n perussopimukseen

sisältyvän henkilöiden vapaa liikkuvuuden periaatteen kanssa; korostaa, että työntekijöiden liikkuvuus edistää EU:n taloudellista kilpailukykyä;

5. pitää myönteisenä komission tiedonantoa COM(2013)0837, jossa vahvistetaan viisi toimenpidettä, joiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita ja niiden paikallisviranomaisia soveltamaan EU:n lainsäädäntöä ja välineitä täysimääräisesti, ja antaa tässä yhteydessä täyden tukensa seuraaville toimille, joita toteutetaan yhdessä jäsenvaltioiden kanssa: autetaan jäsenvaltioita torjumaan lumeavioliittoja (ohjekirja); autetaan viranomaisia soveltamaan sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevia EU:n sääntöjä (käytännön opas); autetaan viranomaisia ratkaisemaan sosiaaliseen osallisuuteen liittyvät haasteet (rahoitus); vastataan paikallisviranomaisten tarpeisiin edistämällä parhaiden toimintatapojen vaihtoa; autetaan paikallisviranomaisia soveltamaan vapaata liikkuvuutta koskevia EU:n sääntöjä käytännössä;
6. tukee täysin katsaukseen Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2013 sisältyvää komission ehdotusta, joka koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan asetuksen tarkistamista, jotta toisesta jäsenvaltiosta töitä hakeville työnhakijoille voidaan maksaa työttömyysetuuksia vähintään kolmen ja enintään kuuden kuukauden ajan; katsoo, että mainittu ehdotus lisää työnhakijoiden tekijöiden turvallisuutta, kun he muuttavat toisiin jäsenvaltioihin ja vähentää vastaanottavan jäsenvaltion julkisia menoja;
7. korostaa, että rajoittamisen sijasta EU:n taloudessa on edistettävä vapaata liikkuvuutta ja työvoiman liikkuvuutta ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kaikkien kansalaisten ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden, jotta voidaan edistää todellisia unionin työmarkkinoita, poistaa pullonkaulat ja sallia EU:n työntekijöiden vapaa liikkuminen alueille, joilla heidän osaamiselleen on kysyntää;
8. muistuttaa, että työskentely toisessa EU:n jäsenvaltiossa sisältää velvoitteita, joiden mukaisesti kansalaisten maksavat sosiaaliturvamaksunsa toisessa jäsenvaltiossa, minkä perusteella he kuuluvat myös toisen jäsenvaltion sosiaaliturvan piiriin;
9. pitää valitettavana ja ilmaisee huolensa siitä, että jotkut sekä kansallisen tason että EU:n tason tiedotusvälineet ja poliittiset toimijat esittävät väärin ja harhaanjohtavin perustein väitteitä, joiden mukaan toisen jäsenvaltion kansalaiset ovat etujen väärinkäyttäjiä, ja kehottaa jäsenvaltioita ehkäisemään omien kansalaistensa harjoittamaa harhaanjohtavien tietojen esittämistä; pitää tässä yhteydessä myönteisenä komission aloitetta, jolla tuetaan viranomaisten kykyä soveltaa EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamissääntöjä ja määrittää ”vakainainen asuinpaikka”;
10. muistuttaa, että unionin työntekijöiden liikkuvuuden ja isäntjäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän keskinäisestä yhteydestä ei ole olemassa mitään tilastonäyttöä;
11. kehottaa jäsenvaltioita ja niiden hallituksia pidättymään syyttämästä muiden EU:n jäsenvaltioiden kansalaisia talous- ja rahoituskriisin vaikeista taloudellisista seurauksista, pitämään sen sijasta myönteisenä muiden EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten läsnäoloa sekä lisäämään omien kansalaistensa tietoisuutta mainittujen työntekijöiden myönteisestä vaikutuksesta isäntämaan talouteen;

12. korostaa tarvetta tukea kaupunkeja, jotka toteuttavat unionin jäsenvaltiosta peräisin olevien maahanmuuttajien koulutus- ja kotouttamisohjelmia;
13. kehottaa komissiota ja neuvostoa sallimaan joustavamman varojen käytön erityisesti tapauksissa, joissa jäsenvaltiot, jotka eivät ole käyttäneet määrärahojaan oikea-aikaisesti, jakamalla rahoitusta uudelleen; korostaa, että komission olisi kunnioitettava jäsenvaltioiden toimivaltaa sosiaaliavun alalla; kehottaa komissiota pidättymään byrokratian lisäämisestä jäsenvaltioissa siten, että komissio vaatii yksittäisten tapausten aiheutonta tutkimista;
14. kannustaa komissiota jatkamaan toimiaan, joilla pyritään varmistamaan, että jäsenvaltiot saattavat osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panevat asianmukaisesti ja moitteettomasti täytäntöön direktiivin 2004/38/EY käyttämällä täysimääräisesti hyödyksi sen mahdollisuuksia rikkomusmenettelyjen käynnistämiseen; vaatii jäsenvaltioita poistamaan nykyiset lainsäädännölliset ja käytännön esteet kansalaisten oikeudelta vapaaseen liikkuvuuteen ja pidättymään ottamasta käyttöön hankalia ja perusteettomia hallinnollisia menettelyjä sekä kieltämään hankalat ja kohtuuttomat käytännöt, jotka rajoittavat vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden harjoittamista;
15. kehottaa uudelleen jäsenvaltioita varmistamaan kaikkien Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheidensä vapaan liikkuvuuden ilman sukupuoliseen suuntautumiseen tai kansallisuuteen perustuvaa syrjintää; kehottaa jälleen kerran jäsenvaltioita panemaan täysimääräisesti täytäntöön direktiivin 2004/38/EY 2 ja 3 artiklassa myönnetyt oikeudet sekä eri sukupuolta olevien puolisoitten että rekisteröityjen kumppanien, kotitalouden jäsenten tai sellaisen kumppanien osalta, joiden kanssa Euroopan unionin kansalaisella on asianmukaisesti todistettu vakituinen suhde, myös samaa sukupuolta olevien pariin osalta vastavuoroisen tunnustamisen, yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden, ihmisarvon sekä yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamisen periaatteiden perusteella; vaatii komissiota tässä yhteydessä varmistamaan, että direktiiviä sovelletaan tiukasti;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.